

Novosti u suzbijanju jabukova savijača

Jabukov savijač (*Cydia pomonella*) ekonomski je štetnik koji se redovito javlja u uzgoju jabuke i kruške. Gusjenica jabukova savijača hrani se mesom i sjemenjačom ploda. Plodovi oštećeni rano u sezoni otpadaju sa stabla, a kasnije napadnuti plodovi ostaju na stablu, ali je njihova unutrašnjost oštećena ("crvljiva").

Promjene ponašanja

Posljednjih godina u voćarskoj proizvodnji diljem svijeta uočene su promjene u ponašanju ovog štetnika. Jabukov savijač javlja se u većim populacijama i aktivan je tijekom cijele sezone uzgoja, od zametanja plodova do početka berbe kasnog sortimenta. Zbog uočenih promjena, proizvođači voća prisiljeni su primjenjivati veći broj insekticidnih tretmana kako bi se populacija štetnika održavala ispod ekonomskog praga štetnosti. Intenziviranjem kemijskog suzbijanja povećali su se troškovi proizvodnje, te je štetnik razvio rezistentnost na određene kemijske skupine insekticida, stoga se u zaštiti sve više pozornosti pridaje alternativnim načinima suzbijanja. U tu svrhu u Europi se

Odrasli oblik jabukovog savijača

primjenjuje mehanička zaštita voćaka upotrebom protugradnih mreža, te se rokovi suzbijanja pokušavaju optimizirati uvođenjem automatskog sustava za praćenje štetnika.

Protugradne mreže postavljaju se na jedan red voćaka, a u svrhu zaštite od savijača i drugih štetnika modificirane su na način da prekrivaju cijele krošnje stabala.

Gusjenica u plodu jabuke

Pretpostavlja se da mreža služi kao prepreka koja ometa razmnožavanje štetnika, time što sprječava njihov let preko krošnji.

U sklopu LIFE + projekta **Integrirana zaštita bilja uz smanjenu primjenu pesticida u održivoj i sigurnoj proizvodnji voća** (LIFE13 ENV/HR/000580), čiji je nositelj Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Zavod za

voćarstvo), učinkovitost mehaničkog tipa zaštite od savijača ispitivana je u voćnjaku jabuke na području Krapine. Analizom prvih rezultata istraživanja utvrđena je 100%-tna učinkovitost mreža u odnosu na kontrolu koja nije bila pokrivena mrežom. Negativna strana ovog načina zaštite je u tome što mreža osim štetnog organizma (npr. jabukova savijača), ometa i korisne organizme (npr. božje ovčice, stjenice, pauke, osolike muhe i dr.), te pogoduje razvoju gljivičnih bolesti.

S obzirom da se suzbijanje jabukova savijača bazira na praćenju leta leptira pomoću feromonskih lovki, rokovi suzbijanja pokušavaju se optimizirati razvojem automatskih sustava za praćenje kukaca. Procjena broja primjeraka populacije štetnika skup je i dugotrajan proces koji iziskuje redovite provjere lovki i dugotrajno ručno brojanje ulova. Stoga ovakvi sustavi uvelike olakšavaju ulov štetnika kao temelj za donošenje odluka na području zaštite bilja što rezultira jasnijom, preciznijom, te ekološki povoljnijom zaštitom. U sklopu LIFE + projekta **Inovativni nadzor u stvarnom vremenu i suzbijanje štetnika** (LIFE13 ENV/HU/001.092) čiji je partner Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Zavod za poljoprivrednu zoologiju), učinkovitost automatskog sustava za praćenje jabukova savijača ispitivat će se u voćnjacima jabuke na području svjeve-rozapadne Hrvatske, kako bi se optimizirao ukupan broj insekticidnih tretmana u zaštiti od jabukova savijača.

U integriranoj proizvodnji jabuke u Hrvatskoj za suzbijanje jabukova savijača dozvolu ima veći broj insekticidnih pripravaka (npr. **Rely 40**, **Coragen 20 SC**, **Mospilan SP**, **Calypso 480 SC**, **Affirm WG**, **Runner 240 SC**, **Mimic SC**, **Insegar 250 WP** i dr.), a na tržištu je dostupan i biološki insekticid na bazi *granulovirusa* **Madex SC**, koji naročito dobre rezultate postiže kod suzbijanja prve generacije jabukova savijača.